

BARNEOMBUDET

Linda Parr

Vår ref:
20/00615-2

Saksbehandler:
Tone Barlund

Dato:
12. juni 2020

Svar - Søker Barneombudets støtte til barnas rett til å bli hørt i miljøraker av prinsipiell betydning

Takk for henvendelsen dere har sendt til Barneombudet på vegne av Barnas klimapanel, Miljøagentene og Besteforeldrenes klimaaksjon. Dere har i et brev gjort rede for barnas rett til å uttale seg om hvor iskanten bør ligge i forbindelse med behandlingen av forvaltningsplanen for Barentshavet. Dere ønsker Barneombudets støtte til barnas rett til å bli hørt i miljøraker av prinsipiell betydning, og ønsker Barneombudets syn på barns rettigheter i slike saker.

Barn har etter barnekonvensjonen en klar rett til å bli hørt i miljøraker. Barneombudet støtter derfor at barn skal få mulighet til å uttale seg i disse sakene.

Barneombudet skrev et innlegg om miljøspørsmål og barns rettigheter i NRK Ytring 22.mai, som du finner [her](#). Her fremhevet vi at klimasaken er et viktig menneskerettighetsspørsmål for barn, og at barnekonvensjonen gir retning for hva myndighetene og næringsliv i Norge kan, og må, foreta seg for å sikre barns rettigheter i klimaspørsmål. Vi fremhevet fire måter spørsmål om klima og miljø henger sammen med barns rettigheter på: barns rett til liv og utvikling, barns rett til informasjon og opplæring i klima og miljøspørsmål i barnekonvensjonen art. 29, barns rett til deltakelse etter barnekonvensjonen artikkel 12, og at norske myndigheter må vurdere hvilke konsekvenser politiske beslutninger som fattes i saker med betydning for klima har for barns rettigheter. Vi redegjør for dette under.

Retten til liv og utvikling

For det første handler klimaspørsmål om barns rett til liv og utvikling. For å kunne utvikle seg optimalt, må barn sikres mot skadelige miljøfaktorer nå, og i fremtiden. Dette gjelder både forurensning og skadelige stoffer. Det er også et internasjonalt mål å redusere fossilt brensel for å sikre oss mot klimaendringer. Norge ble i 2018 oppfordret av FNs barnekomite om å beskytte barn mot de negative virkningene av fossilt brensel. For at vi skal være trygge på at myndighetene beskytter barn mot skadelige miljøfaktorer, bør regjeringen sørge for forskning, regulering og kontroll som sikrer barn denne beskyttelsen.

Retten til informasjon og opplæring

For det andre handler det om barns rett til informasjon og opplæring i klima- og miljøspørsmål. Retten til opplæring står i artikkel 29 i barnekonvensjonen, der det står uttrykkelig at barns utdanning skal fremme respekt for miljøet. Barn i norsk skole må derfor

Postadresse:
Postboks 8889
Youngstorget
0028 OSLO

Besøksadresse:
Karl Johans gt. 7
0154 OSLO

E-post:
post@barneombudet.no
Tlf: 22 99 39 50
Org.nr: 971 527 765

www.barneombudet.no

sikres opplæring som gir dem forståelse for naturressurser og de komplekse sammenhengene mellom økonomi, klima og miljø. De må også lære å ta ansvar selv.

Retten til å bli hørt

For det tredje handler dette om barns rett til deltakelse. FNs barnekonvensjon pålegger myndighetene å innhente barns stemmer i alle spørsmål som vedrører barn. Klima og miljø er de spørsmålene som opptar barn aller mest, men Norge har ingen sterk tradisjon med å høre barn i store nasjonale saker. Dette er tiden(e)s menneskerettsspørsmål for barn. Barns klimastreik har vist oss at dette engasjerer svært mange barn og unge, og barnekonvensjonen artikkel 12 forplikter staten til å lytte til deres stemmer.

Barnerettighetsvurdering

Sist, men kanskje viktigst, handler det om hvordan staten og næringslivet forholder seg til barns rettigheter når de tar politiske og økonomiske beslutninger som påvirker miljøet.

Næringslivet kan spille en positiv rolle for å bedre miljøet og sikre god utvikling. Samtidig kan næringslivets aktivitet komme i konflikt med barns rettigheter, både nasjonalt og internasjonalt. Staten må derfor sikre at næringslivet prioriterer å identifisere mulige brudd på barns rettigheter, sørge for nødvendige tiltak for å begrense skader, og god regulering av næringslivets ansvar for barns rettigheter.

Det er i dag vanskelig å se om myndighetene i det hele tatt vurderer konsekvensene for barns rettigheter når politiske beslutninger fattes i saker med betydning for klima. Et minstekrav må være at regjeringen gjør det synlig for alle hvordan de vurderer forholdet til barns rettigheter når de tar beslutninger som handler om barns fremtid.

Dere kan derfor også skrive til statsministeren med spørsmål om hva regjeringen gjør for å oppfylle barns rett til å bli hørt og barns rettigheter i klimaspørsmål. Dersom dere sender en henvendelse til Statsministerens kontor, vil vi gjerne bli satt i kopi.

Vennlig hilsen

Camilla Kayed
fagsjef

Tone Barlund
rådgiver

Brevet er godkjent elektronisk og har derfor ingen signatur.